

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Kárász-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre . K 24— félévre . . K 12—
negyedévre K 6— egyhónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre . K 28— félévre . . K 14—
negyedévre K 7— egyhónapra K 2:40

Kiadóhivatal Kárász-utca 9
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1916.

V. évfolyam 183. szám.

Kedd, augusztus 8.

LEGUJABB.

LONDON: A Trafalgar-téren tillakozó gyűlés volt a kivégzett Fryatt kapitány ügyében. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben megtorló rendszabályt követelnek a németek ellen és a háboru után a gyilkosok bíróság elé állítását. Követelik azonkívül, hogy minden Angliában lévő német tulajdont helyezzenek zár alá és az egész német kereskedelmet 21 évre száműzzék Angliából. (M. T. I.)

AMSTERDAM: A Timesnek jelenti washingtoni tudósítója, hogy az államkormány az Appam gőzös miatt súlyos helyzetbe került. A hajó tulajdonosai az Appam szabadonbocsátását kérték. Német részről azonban azzal érveltek, hogy a hajót csapatszállításokra használták fel és szabadonbocsátásával ennek következtében a semlegességet sértené meg az Unio.

KRISZTIÁNIA: Norvégia nyugati partjain a Vilsonewal Aro nevű gőzösnek roncsait vetették partra a hullámok. A vizsgálat magállapította, hogy a gőzöst valószínűleg egy ellenséges hadihajó a levegőbe röpítette. Ugy látszik, hogy a hajóról senki sem menekült meg.

BUKAREST: St. Aulaire gróf, az új francia nagykövet ma átnyújtotta a királynak megbízó levelét.

LONDON: Az admirális közli: Claiton aknahalász segédhajót augusztus 3-ikán a Közép-tenger keleti részén megtorpedózták és elsüllyesztették. A személyzet egy része megmenekült. (M. T. I.)

HAMBURG: A norvég hajóknak megtiltották az angol keleti partokon való kikötést. A rendszabálynak az az oka, hogy meg akarják akadályozni a norvég hajósoknak, hogy a német léghajótámadások eredményeit lássák és azokról híreket terjeszsenek.

BÉCS: Gróf Apponyi Albert röviddel a kihallgatása után fogadta a Zeit munkatársát és a következő nyilatkozatot tette:

— Az audiencia részleteire közelfekvő okok miatt nem térhetek ki, ez különben sem állna a nyilvánosság érdekében. Kijelenthetem azonban, hogy az audiencia engem határozottan kielégített. Abban a helyzetben voltam, hogy öfelségének mindent kitárhattam, ami a szívemen feküdt. A kihallgatásom egy teljes óráig tartott. Félegykor kezdődött és öfelsége félkettőkor bocsájtott el, miután előadásomat nagy figyelemmel kísérte. Öfelségét igen üdének és egészséges színben lévőnek láttam. A hosszas audiencia a legcsekélyebb mértékben se merítette ki.

Magaslati állásokat foglaltunk vissza a keletgalíciai Kárpátokban.

— Delatyn környékén Kövess csapatai jelentékeny támadásokat vertek vissza. — Zaloscenél elkecsereedett küzdelem folyik. —

BERLIN, augusztus 7. A nagy főhadiszállítás jelenti: Hindenburg vezértábornagy harcvonala: A harcvonala északi részén különösebb esemény nem volt. Az ellenséges osztagokat, melyek a Zaloscetől délre eső (a Stochod mellett) tegnap megtisztított homokdombok ellen előretörték, ellentámadással visszavertük. Zaloscetől északnyugatra és nyugatra az oroszok támadásai eredménytelenek voltak. Repülőröjaink megfigyelt eredménnyel számos bombát vetettek gyülekező csapatokra a Kovel—Sarny vasutvonalon és attól északra.

Károly főherceg altábornagy harcvonala: Bothmer gróf tábornok hadseregénél a helyzet általánosságban változatlan. A Kárpátokban csapataink elfoglalták a Plank és Dereskowardi (a Czeremosz mellett) magaslatoikat.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

BUDAPEST, augusztus 7. (Közli a mi-

Az olaszok számos ponton támadást kezdtek.

— Egyes árkokért heves harc folyik. —

BUDAPEST, augusztus 7. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az Isonzó-harcvonalon tegnap reggel ismét kiújult a heves tüzéségítűz a tolméni hídfőtől a tengerig. Több órai rendkívül heves tüzelés után délután 4 órakor az olaszok számos ponton támadást intéztek a görzi hídfő és a doberdói fensík ellen. Ennek következtében a Monte Sabotinon Pevmánál és a Monte san Michelen elkecsereedett harcok fejlődtek ki, amelyek egész éjszakán át tartottak és még ma sem fejeződtek be. Csapataink ellentámadásai ismét visszahódították a legnagyobb részét annak a teljesen összelőtt

miniszterelnöki sajtóosztály.) Károly főherceg altábornagy harcvonala: Bukovinában a helyzet változatlan. A keletgalíciai Kárpátokban a tegnapi nap folyamán visszafoglaltuk az oroszok magaslati állásait Jablonicánál, Vorochtánál és Tartarowtól nyugatra. Kövess vezérezredes hadserege Delatyntól minden oldalára eső területen jelentős erők szárnytámadását verte vissza. Bothmer gróf tábornok seregének északi részén is megindultak az oroszok elszigetelt támadásai.

Hindenburg vezértábornagy harcvonala: Dertelkanál és Zaloscenél minden talp alattnyi földért elkecsereedett küzdelem folyik. A Zaloscetől nyugatra a majorért vívott harcokban, amely tegnap délután óta ismét a mi birtokunkban van, az oroszok számos foglyot hagytak kezünkben. Stobychivától délre, a Stochod mentén az oroszok egy átkelési kísérlete meghecsült.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

első állásoknak, amelyeket az ellentél az első megrohanás alkalmával birtokába vett. Egyes árkokért még heves harc folyik. Eddig harminckettő tisztet és ezerkettőszáz főnyi legénységet fogtunk el. Görz állandóan nehéz tüzéségi tüz alatt áll, amely a városban számos tüzvést okozott. Tegnap Sistianát az olaszok messzehordó ágyúkkal lötték.

A tirolli keleti harcvonalon ismét meghecsült az ellenségnek a Paneveggiotól északra eső magaslati állások ellen intézett előretöréssel.

HÖFER altábornagy,

A Balkánon a helyzet változatlan.

BUDAPEST, augusztus 7. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A délkeleti harctéren lényeges változás nem történt.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, augusztus 7. A nagy főhadiszállítás jelenti: A balkáni harctéren nincs újság.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Kiskereskedők.

Hétfőn délben a szegedi kiskereskedők nagyobb küldöttsége tisztelgett a polgármesternél. Pontokba iktatjuk, amiket kértek, mert némiképp karakterizálja a viszonyt, a melyben a különböző, sokszor rokon foglalkozások és társadalmi osztályok ma egymással állnak. Kérték 1., hogy az új termésig is kapjanak a rendelkezésre álló lisztből a kiskereskedők; 2., hogy a pékek lisztet ne, csak kenyeret árulhassanak, 3. hogy az új lisztelosztásnál semmi körülmények között se mellőztessenek.

A kiskereskedőket könnyű kielégíteni. Jó szóért átusszák kétszer egymásután a kiáradt Tisztát és lisztet ráznak ki — bárcsak ezt a jó szót megadná nekik valaki — az üres lisztes zsákból. A polgármester ur szépen tud beszélni, a jó szónak hívatott mestere. Szavain mindig átérzik a szív melege és a meggyőződés és bár ezekből nem lesz liszt a kiskereskedők és közönségük számára, látni lehetett, hogy a napok óta izgatott kedélyállapotban lévő emberek megnyugtató és liszt nélkül is kielégítve távoztak.

Mi izgatta úgy fel a szegedi kiskereskedőket? Hogy nyolc nap óta csak a pékek és lisztesek kaptak lisztet és hogy még nyolc napig — augusztus 15-ig — szintén csak ők kapnak? Nem. A kiskereskedők azt hallották, hogy az új termés árusításából őket teljesen ki akarják zárni és ennek a hallomásuknak a sajtó ellenkező híradásai a közigazgatási előkészületek dacára is annyira hitelt adtak, hogy a legilletékesebb helyről kellett szerezni számukra megnyugtató szót.

Ez a hallottam, ez az úgy mondják kezd nagyon belejátszani az emberek életébe. Nem vennék róluk tudomást, ha a háború sok izgalmától egyre idegesebb és ingerlékenyebb embereket nem lehetne velük egyre könnyebben és károsabban befolyásolni. Ez a vészes úgy mondják, ez a kínos biztosan tudom sokszor hangol egymás ellen embereket, akiknek nyugalmas együttes-dolgozása a társadalom érdeke. A jövő évi lisztelosztás szabályozásánál hogy kapjon a hatóság higgadt és megfontolt véleményt, ha az azt beszélék segítségével sikerült ép azokat egymás ellen hangolni, akik vélemény- és tanácsadásra első sorban hívatottak. Igazán itt van az ideje, hogy az emberek inkább a jól informált sajtóra adjanak, mint a pletykákra és hogy érdeme szerint bánjanak el a rossz máju, vagy meggondolatlan hirtelenséggel.

A kiskereskedők kérése egyebekben teljesen jogos. Nem vitatja ezt a polgármester sem, hiszen deputációzásuk nélkül is már régebben határozott úgy, hogy az új liszt árusításába minden kereskedőt bevon. Ez eddig is így volt és csak a két-három heti átmeneti állapotban kellett a kiskereskedőket a liszt árusításából kikapcsolni. Minden nap hangoztatni kell, a világháború harmadik esztendejét éljük. A legfőbb szempont: hogy a rendelkezésre álló mennyiség idejében és teljes egészében a közönséghez jusson. Ha ezt megkönnyíti és egyszerűíti — amint ez történik — hogy a kiskereskedők is részt kapjanak ebből a munkából, akkor hívni kell őket. Mellőzni pedig csak akkor szabad ezt a 350—400 családfelelőt, ha az ő közreműködésük a közönség kárára lenne.

A legszebb lenne, ha a háborúban soha senki semmiféle körülmények között se harcolna a maga hasznáért. Nagyon jól tudjuk, hogy ez képtelenség és meg lehetünk elégedve, ha ez a harc a tisztesség és mérséklet határai között mozog. A kiskereskedők osztálya a háború két éve alatt elég mérsékletet tanusított, a kihágási bíróság elé pedig aránylag kevesen kerültek közülük. Megnehezedett felettük is az idők járása, igazuk van, ha futnak a garas után.

Csak ildomosan, alapos tájékozottsággal és anélkül tegyék, hogy feleslegesen üzenjenek hadat más foglalkozásuaknak. Bizonyára

velük lesz a nyilvánosság és a hatóság rokonszenve és ügyükhöz szegődik támogató-sával a megértés segítő keze.

A németek térnyerése Pozieresnél.

— A Thiaumont hegyhátán a harcok nyugvópontra jutottak. —

BERLIN, augusztus 7. A nagy főhadiszállás jelenti: Pozieresnél ellentámadással ismét elragadtunk az angolok kezéből egyes árokrészeket, amelyeket átmenetileg elfoglaltak. Tegnap este óta Thiepval és Basentin le Petit között új harcok folynak. A Monacu majortól északra tegnap este egy gyengébb, ma reggel pedig egy igen erős francia támadást teljesen visszavertünk.

A Thiaumont hegyhátán a harcok

nyugvópontra jutottak anélkül, hogy az ellenségnek sikert hoztak volna. Az erdős hegység keleti szélén egy francia támadást visszautasítottunk.

Ellenséges repülőök több támadása a mögöttes területen semmi különösebb hatással nem járt. Metznel ismételt bombavetés némi kárt okozott.

LEGFŐBB HADVEZETŐSÉG.

(Közl a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Az olaszok beavatkozására esábitják Romániát.

— A „Ziua“ visszautasítja az olasz hitszegőket. —

Bukarest, augusztus 7. Egy időben az olasz lapok türelmüket vesztették, és megunva a saját frontjukon is lehetetlen offenzívájukat, Romániára támadtak, mert nem jön a szövetségesek segítségére. A román lapok alaposan helyben hagyták az olasz lapokat pökhendi magatartásukért. Jött az idő és az antant lapjai az orosz hivatalos nagyolások nyomán orosz dicsőségekről zengedeztek, majd megint a tehetetlen orosz taktika csapott le az emberekre. A megszorult antant Tiberis-parti újságíró harlequinjei újra a szép szóhoz folyamodtak és azt írták a remény hangján, hogy Románia nem sokára akcióba lép az antant oldalán. A hitelzésre Filipescu Gergely miniszteri titkár a Ziua-ban a következőképen válaszol:

— Az olasz lapok megint „testvéri“ hangon írják és sürgönyökben, levelekben írják, hogy „Románia az akcióba lépés előtt áll, a kormány csak azokat a feltételeket mérlegeli, melyek mellett dönthet a háború mellett, politikai körülmények pedig bizalommal néznek a várva-várt nap elé.“

Kétségtelen, az olasz megint az illendőség határai közt beszél velünk és az állítólagos szándékokról, de sietnek is egyuttal élükön a „Giornale l'Italia“-val hozzátenni, hogy a

„tulságos óvatosság megint arra készíthetné Bratianut, hogy halogassa a dolgot, ami éppen nem volna Románia előnyére.“

Amint most is láthatjuk, a Tiberis-partjánál levő „testvérek“ megint nem vetnek számot Románia érdekeivel. Pedig tudhatnák már, hogy hazánk politikáját sehol másutt nem fogják irányítani, mint csupán csak Bukarestben és nem fogja befolyásolni ezt semminemű más érdek, mint kizárólag Románia érdeke.

Románia egyáltalán nem érez uagában hivatást arra, hogy idegen államok érdekeinek eszköze legyen, és semminemű presszió, szép szó, avagy fenyegetések nem fogják eltéríteni ez utról.

És éppen Olaszország az az állam, melynek legkevésbé van joga valamelyes Romániára irányuló nyomás kíséretére. A hosszú háború alatt alaposan megismertük

ezt a „testvér“ államot. Tudjuk már jól, mit ér az olaszok szava, mit ér az olasz hadsereg és mire becsüljük az olaszoknak hozzánk való vonzalmát.

Az olaszok, amint láttuk, azt szerették volna, ha úgy bánhattak volna velünk, mint ha mi amolyan hozományiféléjük lennénk, a mellyel azt tehetik, amit akarnak. Amikor pedig szembezálltunk ezzel a megalázó kísérlettel és az öntudatlan eszköz szerepével, nyomban kimutatták a foguk fehéret, felfedték igazi érzelmeiket,

felmondták a testvériséget, letagadták latinságunkat, barbároknak, felemásoknak és tisztességtelen üzereknek kiáltva ki bennünket.

Miként ma a dicséreteik és hittelzéseik, ép úgy hidegen hagytak minket a szidalmak is. Az olaszok lássanak csak a dolgaik után, nekiünk pedig hagyjanak békét. Ami a mi dolgaikat illeti, azokat majd elintézzük mi a mi legjobb belátásunk szerint. Amidőn biztosíthatom az olaszokat, hogy mi románok csak így fogunk cselekedni, biztosíthatom egyuttal arról is, hogy nagyobb becsülettel és több haszonnal fogunk kikerülni a világháborúból, mint Olaszország.

Török győzelmek a Kaukázusban

Konstantinápoly, augusztus 7. A főhadiszállás jelenti augusztus 6-ikáról:

Irak-front változatlan.

Perzsa-front: Az oroszok a Bukantól északra levő állásaink ellen minden rendelkezésükre álló erővel támadást intéztek, a melyét az ellenség súlyos veszteségei mellett visszavertünk. Az ellenség kénytelen volt ellentámadásaink következtében ismét északkelet felé visszavonulni, miközben sok foglyot hagyott kezünkön.

Kaukázus-front: A jobbszárnyon a bitliszi szakaszon az ellenség szívós ellenállása dacára elfoglaltuk a Nebatt-hegyet hat kilométerre délnyugatra Bitlisztől. Épp így eredményesen halad előre egy támadásunk a Koltik hegyen túl a Bitlisztől délkeletre. A Muszszakaszon augusztus 5-ikén végrehajtott támadásunk, amelyet a Kozma merdek hegy ellen, Mustól 20 kilométerre délkeletre intéztünk, az ellenség rendetlen menekülésével végződött. Haderőnk egy része

az ellenség üldözése közben bevonult Kizilagacs községbe, 16 kilométerre Mustól keletre. E harc folyamán egy hadnagyot és több mint 200 főnyi legénységet fogtunk el, hét ágyut, köztük két 15 centiméteres tarackot, 5 táborigyut és gépfegyvereket zsákmányoltunk. A centrumban és a balszárnyon nem volt jelentősebb hadművelet.

Az egyiptomi frontról nem érkezett jelentés. (M. T. I.)

Banfield újabb bravurja.

— Lelőtt egy olasz repülőgépet. —

BUDAPEST, augusztus 7. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Augusztus hatodikán délelőtt Banfield sorhajóhadnagy repülőgépevel hosszabb légi csata után a triesi öböl felett 2600 méter magasságban lelőtt egy olasz nagy harci (Caproni) repülőgépet. Evvel a negyedik ellenséges repülőgépet győzte le. A repülőgép Sistianánál lezuhant és elégett; a bennülők közül egy hadnagy meghalt, egy altiszt súlyosan és egy altiszt könnyen megsebesült.

HAJÓHADPARANCSNOKSÁG.

Lefujt román hadgyakorlat

BASEL, augusztus 7. A Baseler Nachrichten jelenti Bukarestből: A román krízis valószínűleg eltorlódott. A konzervatív vezérek hosszú és többszöri audienciája különös következményekkel járt. A hadgyakorlatot is, amelyet egy királyi dekrétum megkerülésével hadiállapotban kellett volna megtartani, lefujták.

Ellentámadásunk növekedése a kárpáti fronton.

Bécs, augusztus 7. A főhadiszállásról jelenti a N. W. Journal haditudósítója: A kárpáti fronton előnyomulásunk szélességben is terjed. Most támadásunk és előnyomulásunk vonala a kirilibabai tó völgyétől egészen a Felső-Pruth völgyéig terjed és Delatyrtól délnyugatra a Fehér-Cseremosz mentén előrejutottunk a Jablonicától délre levő térségig.

Anglia újabb erőszakoskodásai Hollandiában.

Rotterdam, augusztus 7. A Nieuwe Courant ingerülte tiltakozást fejez ki az angol kormány ellen a Hollandia gazdasági önállósága ellen intézett hallatlan támadásai miatt s így ír:

— Az angol partnál föltartóztatják gabonaszállító hajóinkat, mert az amerikai cég, mely a gabonát berakta, az angol kormány fekete listájára került. Ugy látszik, hogy ez a tény németalföldiek számára is lehetetlenné teszi, hogy a céggel kereskedelmi összeköttetést tartsanak fenn. A Batawiasch Handelsblad egyik előfizetője közli a Nieuwe Rotterdamse Couranttal, hogy május közepe óta nem kapja kézhez az említett lapot, noha a többi indiai lapok rendszeren megérkeznek Hollandiába. Kitünt, hogy a gyarmatügyi minisztérium sem kapja már a lapot. Az előfizető azt kérdezi, vajjon annak a következménye ez, hogy a lap az angol fekete listára került s vajjon az angol cenzurára van-e bízva, hogy a holland miniszter számára átengedhetnek-e egy lapot, vagy sem.

Gabonabeszerzési csoportokat alakítsanak a vásárlók.

(Levél a szerkesztőséghez.) A Délmagyarország vasárnapi számában cikk jelent meg arról, hogy Szegeden nagy a tülekedés a vásárlási igazolványok után. Mindenki siet megszerezni azt a jogositványt, hogy gabonát szerezhessen be, mert tudvalevőleg, aki október 15-ikéig nem váltja ki a vásárlási igazolványt, az nem vásárolhat gabonát. A szegedi közönség nagy buzgalommal látja el magát vásárlási igazolványokkal és úgy látszik, határozott szándéka, hogy jöelöre védekezze a lisztinség ellen. A vásárlási igazolványok birtokában azonban a közönség szomorú tapasztalatra jutott, amire a Délmagyarország cikke nagyon helyesen fölhevítette a figyelmet. Ez a szomorú tapasztalat pedig az, hogy a vásárlási igazolványtól a gabonabeszerzésig igen fáradalmas és költséges utat kell megtenni. A helyzet ugyanis az, hogy aki gabonát akar vásárolni, annak ki kell mennie a gazdákhöz. Mert most a paraszt nagy ur, nem hozza be a tanyáról a gabonát a városba, hogy itt nyomban kész is legyen a vásár. A békében a gazdák el akarták adni a gabonát, most pedig nem nagyon keresik a vásárlók kedvét. Ez furának látszik, ugy-e, pedig a háborús állapotok között igen érthető, aminek a nyitját nem nagy fejtöréssel lehet megállapítani. Szóval a városban gabonát nem lehet vásárolni és ha a közönség nem segít magán, a vásárlási igazolványokat hiába váltotta ki és október 16-ikán aztán vissza kell szolgáltatni anélkül, hogy gabonát szerezhettünk volna be.

De hát miért nem lehet gabonát beszerezni, mikor zsebemben van a vásárlási igazolvány? Talán mincsen gabona? Dehogy. Egyszerűen azért, mert nem tudunk érte menni. Többször kerülne a leves, mint a hus. A fuvar, az utánjárás annyi költséget emésztene föl, hogy azt a pár métermázsas búzát, amit a vásárlási igazolvány alapján beszerezhetnénk, túl magas áron kellene megfizetnünk, amit egy-egy család nem bír el. Nagyon helyes, hogy a Délmagyarország ezt az anomáliát feltüntette, mert az emberek hámulatos nemtörődömsége napirendre tér a legéletbevágóbb dolgokon is és — bár bosszusan és szitkozódva — belenyugodnék abba is, hogy a következő évben gabona nélkül maradjon. Elvégre — így okoskodnának a legtöbben — én eleget tettem azzal, hogy a vásárlási igazolványokat kiváltottam, arról már nem tehetek, hogy gabonához nem tudok jutni, mert én csak nem lóthatok-futhatok a gazdák után!

Nem nagy jóstehetség kell ahoz, hogy ilyen körülmények között a város gabonellátása körül súlyos nehézségek fognak fölmerülni. Nem szabad tehát tétlenül bevárni a gabonabevásárlásra kitűzött határidőt, hanem sürgősen össze kell fogni és a vásárlási igazolványokkal ki kell menni a tanyákra. Amit egy ember nem tehet meg, többen keresztülvihetik. Gabonabeszerzési csoportokat kell alakítani. Száz-százötven métermázsas gabonát már könnyebben lehet szerezni és a vásárlási mellékkiadások tizenöt-husz ember között osztatnának föl.

Azt a pár koronát, ami a beszerzési csoport egy tagjára a külön költségek fejében esnek, mindenki meg tudná fizetni, aki gabonát akar beszerezni. Ezeket a beszerzési csoportokat mielőbb meg kell alakítani. A termelők szolidaritásával és felfüggyével szemben a vásárlóközönségnek szervezkednie kell. Csodálatos, hogy a lakosság a háború keserves tapasztalatai után még mindig nem tudta ezt kellőképpen megtanulni.

Szerkesztő urnak készséges hive: A beszerzési csoport egyik leendő tagja.

A háborús drágaság a szegedi kézmű és divatárúüzletekben

— A háború előtti és a mostani árak. —

(Saját tudósítónktól.) Amióta háború van, állandó téma lett a drágaság. Akárhogyan megfordul az ember, mindenütt arról beszélnek, hogy a drágaság már tűrhetetlen és hogy az újabb és újabb áremelkedéseket már nem lehet birni. Az újságok hasábjait irnak a drágaság elleni védekezésről, mert bizonyos szükségleti cikkeknel az áremelkedés nem a háborús helyzetnek, hanem főként a kapzsiságnak a szüleménye. De — sajnos — a legtöbb esetben a drágaságnak oly okai vannak, amelyeket, amíg a háború tart, nem lehet megszüntetni. Különösen az oly szükségleti cikkeknel mutatkozik ez, amelyek tengerentúli behozatalra szorulnak, a hadsereg részére lefoglaltaknak és ahol az anyag és munkahiány veri föl az árakat, persze nem olyan magasra, mint amilyen magasságban büszkélkednek. A kézmű- és divatárucikkek is ezek közé tartoznak. Ezeknél a cikkeknel az árdragulást főként az anyagihiány és a meglévő anyagkészletek horribilis áremelkedése okozza. Így például a gyapjunak az ára hihetetlenül felszökött, mert Amerikából a behozatal a háború óta megszűnt és a nehézségekben beszerzett nyersanyagot a gyárak a katonaság részére dolgozzák fel. Tudvalevő, hogy a gyárak most csaknem kizárólag a hadsereg számára vannak üzemben, a polgári lakosság szükségleteinek kielégítéséről nem gondoskodhatnak, aminek természetes következménye a kézműárak és szövetek nagy áremelkedése. A pamut- és gyapjuárak drágulásának kisebb részben a spekuláció is oka.

A drágaság valódi méreteiről csak akkor nyerhetünk tiszta képet, ha a mai árakat a háború előtti árakkal összehasonlítjuk. Hogy ezt megtehesük, néhány szegedi kereskedőhöz fordultunk információért. A háború előtti és a jelenlegi árakat a következő adatok tüntetik föl:

A pamut méterje háború előtt 2, most 10 K, jobb gyapjuszövet méterje háború előtt 8—10, most 40—50—60, egy vég vászon háború előtt 10, most 50—55, egyszerű munkásruha háború előtt 24, most 52—60, jobb férfioltony háború előtt 40, most 100—120, gyermekruha háború előtt 8, most 22—26, egy csikos nadrág háború előtt 8, most 20—22, egy dupla gallér háború előtt 0.50, most 1.70, kézelő háború előtt 0.70—2, ing háború előtt 3, most 9—20, kalap háború előtt 2—3, most 7—10, cipő háború előtt 16—20, most 50—60, esernyő háború előtt 3, most 8.—, zsebkendő háború előtt 1, most 1.50 korona.

A nyakkendő ára alig emelkedett valamivel, mert a selyem csak kevéssel lett drágább. A divatárucikkek áremelkedésének a már említettek mellett az is oka, hogy a mellékcikkek is megrágultak; drágább lett a borax, a keményítő. A kalapkészítéshez szükséges serlak 1000 százalékkal emelkedett. Egy kiló cipőtalp 60 korona. És még így sem lehet kapni. Magyarországon és Ausztriában a cipőtalp teljesen kifogyott.

A magyar gyárak emiatt egyáltalán nem tudnak cipőt készíteni. Ami készlet van, az Németországból kerül hozzánk. Egy régi cipőnek talpalása 20 koronába kerül. A gyapju áremelkedését részben az idézte elő, hogy Románia körülbelül egy évvel ezelőtt Magyarországból és Ausztriából nagymennyiségű gyapjút szerzett be, ami az árakat 80—100 százalékkal fölverte. A gyapjukiviteli tilalmat tehát kissé későn léptették életbe. Az Olaszországgal való hadiállapot is hozzájárult a kézmű- és divatárucikkek emelkedéséhez, mert még jobban megnehezítette az anyagok beszerzését.

Magyarország nemzeti vagyona.

Irt: Gál Miksa.

Azt mondja Fellner idézett könyvében, amidőn a nemzeti vagyon mikéntjéről elmélkedik: „A népvagyon (nemzeti vagyon) mindazon gazdasági javak és értékek összessége, amelyek egy bizonyos időpontban egy államilag szervezett nép rendelkezésére állanak. A népvagyon több, mint az államhoz tartozó fizikai személyek vagyonának összege. Mert a népvagyon nemcsak azokból a javakból áll, amelyek az egyes fizikai személyek vagyonát képezik, hanem azon vagyontételekből is, amelyek a jogi személyek vagyonaként szerepelnek (társaságok, községek, törvényhatóságok, testületek, alapítványok, állam stb.) A népvagyon a nép gazdasági erejének összességéből áll“.

Fellner dr. ezen elméletét, a nemzeti vagyon összetételének ezen elemzését és definícióját elfogadjuk. S mert elfogadjuk, az általa eszközölt számszerű egybeállítását, dacára már általunk 4. és 5. tétel alatt eszközölt pótlásnak, még mindig hiányosnak tartjuk. Mert hiszen összeállításában csakis a fekvő, kézzel fogható, látható vagyont értékelte. Hát vajjon csak ezekből a tételekből áll a nép és a nemzet vagyona? Csak a tárgyi értékekből és csak a tárgyi értékekkel bíró tételekből? S ha igen, akkor mikép egyezteteti Fellner dr. ezt az általa is, de már előtte mások által is felállított azon generális tételt, hogy a nép és nemzet vagyona a nép, tehát a nemzet gazdasági erejének összességéből áll! Ez az erő, ez a népben, illetve a nemzet minden egyes tényezőjében szunnyadó erő, az nem bír értékkel? Az talán értéktelen, avagy csak értékelhetlen? Ha ma egy államot alkotnánk és oda mindazon javakat, amelyeket Fellner dr. értékel, szóval a materiális vagyontételeket odaállítjuk, de magát a népet, a nemzetet, a fizikai személyeket vagy egyedül, vagy társaságokká szervezve kihagyjuk belőle, bírnak-e ezek a materiális értékek? Lehet-e azokat egyáltalán értékelni? Ez az az erő, amelynek összességéből rekonstruálódik egy nép és egy nemzet és annak vagyona, ez az erő csak holt felszerelésben nyer kifejezést? A feldolgozó elme, a nyers erő, az amely életet, forgalmat, szóval értéket kölcsönöz ezeknek, — az nem-e éppoly kiegészítő része a nemzetvagnak, mint maga a tárgy? Annak a nagy családnak az egyesei, amelyet mi államnak nevezünk, azok teljesen értéktelenek-e? Azok a miniszterek s államfőfiak, akiket a család fő, tehát az uralkodó a család kormányzásával megbíz, azok a törvényhozók, akiket a nemzet egyrészt, a korona másrészt választ és kinevez, azok a

tanárok és tanítók, akik a népet és annak szaporulatát nevelik, tanítják, azok az orvosok, akik a közegészségügyre ügyelnek, bírák, jogászok, mérnökök, építésszek, írók, művészek, az ipari és kereskedelmi élet szellemi munkásai, vajjon azok a kézi munkások, akik tudásuk s erejük felhasználásával a nemzeti vagyon gyarapítását az egyes fizikai vagy jogi személy vagyonának öregbitése által elősegítik, vajjon mindezek értéktelenek? Nem-e ép oly kiegészítő részei ezek a nemzetvagnak, mint holt tárgyak? Emezeknek reális, amazoknak ideális, intellektuális értékük, de értékük feltétlenül van, S ha van: beállítandó. Az bizonyos, hogy az évenkénti kivándorlás bármely nemzet vagyonára nézve veszteséget jelent, kivéve ha a gyarmatosítás céljából vagy olyasmért történik, melynek nyomán az erőszakos gyarmatosítás járhat.

Valamely nemzet vagyona a nép gazdasági erejének összességéből áll. Ez az összesség erőre, az erő élő szellemi és kézi erőre, tehát munkára és holt erőre, tehát pénzre, anyagra oszlik. Ha egy nemzet vagyonát akarjuk összeállítani, nemcsak a holt erőket kell számitásba vennünk, hanem az élő erőt is, különben nem értékeltük az egész vagyont, hanem annak csak egy részét, annak csak a reális értékkel bíró részét, de az intellektuális értékkel rendelkezőt figyelmen kívül hagytuk.

Fellner dr. összeállításából ez az erő, ennek értékelése hiányzik; mi azt nem hagyhatjuk ki.

Előbb a szellemi erő értékelését fogjuk megkísérlni és pedig szintén a jövedelem alapján, amelyből fogjuk annak tőkeértékét fejleszteni.

(Vége következik.)

SZINHÁZ MŰVÉSZET

0000

Jótekonycélú előadás.

A Korzó-mozi nyári helyisége ma este teljesen megtelt közönséggel, amelyet ezuttal nem kizárólag a szórakozási törekvése, hanem az érző szive is vitt az ismert lokalitásba. Szenzációs film nem került vetítésre, revelációt előidéző művészetet sem hirdettek a plakátok, csak arról értesítették a közönséget, hogy a Korzó-mozi igazgatósága ma kezdi meg azt a jótekonyságu-ciklust, ami a szegedi rokkant katonák javát kívánja szolgálni. Nemesebb, emberségesebb törekvést nem ismerünk ma, mint segíteni azokon a rokkant hősökön, akik vérük hullása árán védték meg az országot az ellenség beözönlésétől.

A közönség megérezte ennek a jótekonysági akciónak a jelentőségét és élni tudott az alkalmal. Egy kissé zavarban is vagyunk, hogy kalapemelve kit is köszöntsünk elsősorban: a közönséget-e, mely meghozta a szivek áldozatát, vagy a Korzó-mozi igazgatóságát, amely a saját áldozata mellett alkalmat adott a legszebb áldozatra? Mindkét faktornak az érzése kielégülést találhat abban az anyagi sikerben,

ami a mai — kezdő — előadást nyomon kísérte.

Nemcsak anyagi részében, de belső tartalmában is sikerült az előadás. A közreműködők: jobbára a szegedi szintársulat tagjai, minden elismerésre érdemes készséggel álltak a szent cél szolgálatába és mindent elkövettek, hogy a közönséget egy pár órán keresztül kellemesen elszórakoztassák. Törekvésük elismerő tapsokkal találkozott. Ez volt a kizárólagos honoráriumuk

Az estély műsorát a honvédszenekar játéka vezette be. A derék zenekar, *Fichtner Sándor* vezénylete mellett a *Szép Galathea* nyitányát adta elő. Majd énekszámok, apró tréfák előadása következett. *Déri Rózsi* vidáman, jóízűen kuplét adott elő, *Hilbert Janka* a Píllangó kisasszony nagy áriáját, *Erkel* „A magyar nemzet“ című dalát énekelte, pihent, esengő hangon, *Pintér Böske* két kabaré-nótát énekelt hangulatosan, majd *Bende Lászlóval* együtt táncolt, aki szintén kabaré-dalokat énekelt. És a műsorban szerepelt *Mihó László* is, a szintársulatnak volt tagja, aki majdnem két évig küzdött a haretéren és most, hogy szabadságot kapott, hazajött, hogy a bajtársak javára az előadásban közreműködjék. *Bakanótákat* adott elő, pompásan, hangulatosan, sok közvetlenséggel. Három kabaré-tréfa is színre került és pedig: a *Kérek cukrot*, amelyet *Szegő Endre* és *Ferenczy Frigyes* adott elő, a *Hátha dominóznánk?*, amelyet *Tamás Rezső*, a *Délmagyarország* munkatársa irt és amelyben *Szegő Endre*, *Körmendy Kálmán*, *Ferenczy Frigyes* és *Bende László* szerepeltek és végül a *Sárga, vagy görög?*, amelyet *Déri Rózsi* és *Körmendy Kálmán* szólaltatott meg. Az apró tréfák tetszettek a közönségnek, nemkülönben a szereplők játéka is. *Hilbert Jankát* *Fleischer Antal*, az Operaház tagja, míg *Bende Lászlót* *Sauerwald Géza* kísérte zongorán.

A konferáló tisztét *Tamás Rezső*, a „*Délmagyarország*“ munkatársa töltötte be. Elmés volt, ötletes és mindvégig mulattató. Ami ebben a városban kinövés, ferdeség, konferálásába beleszótt és pompásan szatirizálta. Szatirájának noha tompított az éle, de elevenbe vágó, amellet a jó izlés határait tul nem lépő. A közönségnek igen tetszett mindaz, amit mondott és ahogyan mondta. Nem *Nagy Endre* utánczat volt a konferálása, hanem sajátosan egyéni és ebben is rejlett sikerének titka. A közönség szívesen hallgatta, humorát élvezte és tapssal adózott a nyujtott élvezetért.

Az est jövedelme méltó a célhoz.

Krémer H. férfi- és női ruha-üzlete
Kossuth Lajos-sugarat .

Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás. — Férfi- fiu és leányka-kalapok.

Telefon 773.

Telefon 773.

Alkalmi könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

==== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be. ====

HIREK

oooo

— **Apponyi és Rakovszky a királynál.** Bécsből jelentik: Gróf Apponyi Albert, Rakovszky István és báró Burián közös külügyminiszter között délelőtt tíz órakor a külügyminiszteriumban tanácskozás kezdődött, amelyről gróf Apponyi és Rakovszky fél tizenegy órakor tért vissza a Sacher-fogadóba s azután ketten tanácskoztak egymással. Fél tizenkét órakor gróf Apponyi Albert elhagyta a szállodát s villamos vasúton kiment Schönbrunnba. Félegykor a király kihallgatáson fogadta. A kihallgatás egy teljes óráig tartott. Délután Rakovszky István jelent meg audiencián.

— **A városok lisztellátása.** Budapestről jelentik: Vasárnap délelőtt Pozsony város küldöttsége jelent meg a miniszterelnöknél, akit arra kértek hogy a kormány a törvényhatósági városokra nézve függessze fel a gabonavásárlási körleteket megállapító rendeletét és engedje meg, hogy a városok bárhol szabadon vásárolhassanak gabonát. A miniszterelnök kijelentette, hogy a meglevő rendeleten nem változtathat és hogy a közvetlen bevásárlást a kormány nem engedheti meg, azonban gondoskodni fog arról, hogy a törvényhatóságok a kellő időben és mennyiségben elláttassanak gabonával.

— **Koholt merénylethír gróf Tisza Istvánról.** Hogy az orosz zsoldért hazudó bukaresti lapok milyen vakmerően koholt rémmesékkeli igyekeznek háborúra uszítani a román közvéleményt, azt bizonyítja az *Agentur Rudio*, mely Bukarestből érkezett távirat szerint azt újságolja, hogy Tisza István miniszterelnök ellen merényletet követtek el. Ez a merénylet az *Agentur Rudio* szerint bizonyosága a Magyarországon uralkodó elégtelenségnek. — Koholta pedig ezt a hazugságot az *Agentur Rudio* éppen azon a napon, mikor gróf Tisza István Máramaros megyében járt, ahol ugy a polgárság, mint a fronton küzdő magyar katonák rajongó lelkesedéssel ünnepelték a magyar miniszterelnököt, aki személyesen győződött meg arról, hogy a mi vitéz hadseregünk ércfalán nem törhet többé a Kárpáton át magyar földre az orosz áradat.

— **A bíróság köréből.** Az igazságügyminiszter *Moldoványi Géza* szegedi királyi ügyészt saját kérelmére a budapesti ügyészséghez helyezte át. — Dr. *Nagy Aladár* kir. törvényszéki elnök megkezdte szabadságát; a törvényszék vezetését *Pókay Elek* táblabíró vette át.

— **Az angol bank megszüntette az aranykimutatást.** Berlinből jelentik: Az amerikai és az európai pénzpiacon egyformán meglepetést fog kelteni az a londoni hivatalos jelentés, hogy az angol bank az aranyállományban beállott változásról szóló kimutatások nyilvánossághozatalát megszüntette.

— **Kinevezések.** A pénzügyminiszter *Bakacsi Sándor* kataszteri mérnökségét a szegedi felmérési felügyelőséghez mérnökké, *Bálint Emilt* felmérési gyakornokká nevezte ki.

— **Mangra Vazul az új román metropolita.** Nagyszébenből jelentik: Vasárnap tartották meg a román metropolita-választást. Nagy szótöbbséggel Mangra Vazul választották meg metropolitának Papp János és Christea Miron püspökökkel szemben.

— **A szegedi leánygimnázium.** Dr. *Gaál Endre* a hétfői tanácsülésen jelentést tett budapesti utjának eredményéről. A kultusz-

miniszter hajlandó a szegedi leánygimnáziumot már szeptemberben megnyitni, ha a város megfelelő helyiségről gondoskodik. A leánygimnáziumban 300 korona lesz a tandíj. Miután a közoktatásügyi kormányfő a város kérelme méltánylásra talált, most már szükséges, hogy a hatóság a maga részéről a miniszter feltételeinek eleget tegyen. A leánygimnázium valószínűleg a felső leányiskolában nyer elhelyezést.

— **A képviselőház napirendje.** A Budapesti Tudósító jelenti: A képviselőház három heti szünet után szerdán, e hónap 9-ikén délelőtt tíz órakor ülést tart. Az ülés napirendjén az adójavaslatok szerepelnek, még pedig a következő sorrendben: jövedelemadó, vagyonadó, III. osztályú kereseti adó. A ház este hét órakor éntér az interpellációk meghallgatására. Négy interpelláció kerül előterjesztésre, ezek a következők: *Mezőssy Béla* az államvasuti beruházások és a tisztviselők és alkalmazottak fizetése, illetve háborus segélye tárgyában. *Rakovszky István* a cenzúra tárgyában, *Windisch-Graetz Lajos* herceg néhány választ váró interpelláció tárgyában, *Preszly Elemér* a gabonavásárlások és a lisztellátás tárgyában.

— **Az iparostanonciskola ideiglenes helyisége.** Dr. *Gaál Endre* kulturatanácsos csüförtökön Budapestre utazott, ahol több szegedi iskola ügyében eljárta a minisztériumban. Vasárnap érkezett vissza Szegedre és a hétfői tanácsülésen beszámolt utjának eredményéről. Az iparostanonciskola és tanoncotthon idén való ideiglenes megnyitása érdekében a minisztériumban az ügyosztály-vezetővel tárgyalt. A tanács tudvalevőleg a régi zeneiskola épületét ajánlotta föl az iskola és a tanoncotthon ideiglenes céljaira. Az ügyosztály-vezető értesítette a kulturatanácsost, hogy a telek kiválasztása és az ideiglenes helyiség megtekintése céljából szeptemberben kiküldött jön Szegedre. Ha lehetséges, a tanonciskolát még az idén megnyitják.

— **A bácsmezei lisztpanama.** Ujvidékről jelentik: A bácsmezei lisztpanamának újabb áldozata van, a Máv. szabadkai üzletvezetősége *Sztevni István* szépligeti állomásfőnököt állásától felfüggesztette. Így most már három állomásfőnököt függesztettek föl visszaélések miatt. A lisztpanamával kapcsolatban az „Ujvidéki Hírlap“ dr. *Buday Pál* főszolgabíró ténykedésére vonatkozólag is tett közléseket. A főszolgabírónak a vádakkal szemben a következő nyilatkozata jelent meg:

Az 1914. évi XIV. t.-c. 20. §. második bekezdésének negyedik pontja alapján az Ujvidéki Hírlap mai számában megjelent „Óriási lisztpanama Bácsmezeiben“ címet viselő közleménynek személyemre vonatkozó ténybeli részeire egyelőre az a kijelentésem, hogy azok a valóságnak nem felelnek meg. A közleménynek személyemre vonatkozó része miatt felettes hatóságomhoz írásbeli jelentést tettem, melyben minden egyes ténybeli állításra bőven kiterjeszkedvén, ezennel bárkit felhatalmazok arra, hogy ezen jelentést Bácsmezei alispáni hivatalánál betekinthesse. Együttal kötelességemnek tartom, hogy kijelentsem, miszerint felettes hatóságom utasításának bevétele nélkül a törvényes határidőn belül a cikket közlő lap ellen a sajtópört megindítani fogom.

A nevezett cikk írója a nyilatkozathoz azt a megjegyzést fűzi, hogy igazat írt és nyugodtan várja a sajtópört.

— **Polgári kifőzöt létesít a város.** A hétfői tanácsülésen tárgyalták a városi Polgári Vendéglő felállításának ügyét, amelyre vo-

natkozólag *Sipos Iván* újságíró intézett beadványt a tanácshoz. A beadvánnyal kapcsolatosan elhatározta a tanács, hogy felhívást intéz az állami és városi tisztviselőkhöz, továbbá a magántisztviselőkhöz, hogy akik ezt az ellátást igénybe akarják venni, augusztus 20-áig jelentkezzenek *Scultéty Sándor* főszámvevőnél. Ha elég jelentkező akad, akkor polgári kifőzöt létesítenek, amely szeptember 1-én megnyílik. Külön helyiséget bérelnék a bent-étkezők részére. A kifőzöt létesítésén kívül elhatározta a tanács, hogy a Polgári Vendéglő fölállítására ügyében is megkezdje a tárgyalásokat és megbizta ezek vezetésével *Balogh Károlyt*. — A „Felebaráti Szeretet Szövetség“ a legközelebbi jövőben a nagyobb tisztviselők és családtagjai részére izletes és a nagy drágaság dacára is jutányos áron készített ételeket nyújtó, u. n. kultur-konyhát fog létesíteni a Stefánia-kert kioszkjának helyiségeiben, melyeket a városi hatóság erre a célra ingyen fog a szövetség rendelkezésére bocsátani. Ez a nagyjelentőségű intézmény kiegészítése lesz annak a közös konyhának, melyet most tudvalevőleg a város óhajt megszervezni a kisebbfizetésű tisztviselők és családtagjaik élelmezésére s ily módon azok háztartási terheinek könnyítése végett. A kulturkonyha iránt, melynek élén *Budinszky Ernőné* és *Kerner Pálné* állanak, máris rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A városok gabona-ellátása.** Budapestről jelentik: A magyar városok országos kongresszusának elnöksége *Brolly Tivadar* pozsonyi polgármester, a kongresszus helyettes elnökének elnöklésével hétfőn ülést tartott, amelyen a főváros részéről *Bódy Tivadar* alpolgármester, *Folkusházy* és *Harrer Ferenc* tanácsnok, a kongresszus főtitkára, valamint *Nagy Ferenc* miskolci polgármester vett részt. Az ülés tárgya a városok gabonaellátása és a városok kongresszusának a kormány gabonarendeletével szemben leendő állásfoglalása. Elhatározták, hogy sürgősen küldöttségileg felkérlik a belügyminisztert arra, hogy a városok lakosainak gabonavásárlási engedélyt adjon idegen törvényhatóságok területére is és egyúttal megújítják azt a kérelmet, hogy a városok a közellátásra szánt gabonamennyiséget kivánságuk szerint akár termény, akár liszt alakjában kaphassák meg.

— **Hadiárva leányinternátusa Szegeden.** A „Felebaráti Szeretet Szövetség“, mely egyéb céljai mellett most „Hadi Özvegyek és Árva Otthona“-nak a létesítésén fáradozik, már a legközelebbi jövőben, a most jelzett intézmény keretében, — egy igazán életrevaló tervét óhajtja megvalósítani. A jelentkezésekhez képest, már szeptember hónapban leányinternátust kíván felállítani hadiárva urileányok számára és pedig az eddigi megállapodások szerint havonkénti 60 (hatvan) korona díj lefizetése mellett. Ebben az internátusban elhelyezést nyernének az olyan hadiárva, akik akár gimnáziumi, akár polgári iskolai tanulmányokat végeznek Szegeden. Az intézmény kereteinek megfelelő megállapítása végett szükséges a bennlakásra jelentkezők mielőbbi felvétele. Ebből az okból felkéri a szövetség vezetősége mindazokat, kik a fent megjelölt internátusnak a bennlakó tagjai akarnak lenni, hogy belépési szándékukat dr. *Rusz Gusztávné* igazgatónőnél (Szeged, Polgár-utca 28.) augusztus 20-áig okvetlenül szíveskedjenek bejelenteni. Ugyanitt tudhatók meg az internátusra vonatkozó részletek feltételek is.

— **Nagyvárad csodája.** Pár nap előtt közzöltük azt a nagyvárad hírt, hogy a boldog váradiaknak annyi lisztjük van, hogy a szövetséges államok sok városából oda utaznak és ott telepednek le, akik fehér kenyeret

akarnak enni. A háboru Eldorádójával a fővárosi lapok is foglalkoztak, amire *Lukács Ödön* főjegyző a következőkben válaszol igen okosan:

— A *B. H.* augusztus 1-én megjelent számában „Nagyvárad esodája“ címen szimpatikusan ír a város polgárainak magyar vendégszeretetéről, azonban irigységet is kelt más városok lakóinál Nagyvárad iránt, „mert itt van liszt, mérk itt is, mérk ott is, nem gyűszü a mérőegység és nem kell irás az anyakönyves hivatalból, ha valaki cipőt sütni, haluskát csipegetni, vagy kalácsot sütni akar.“ Ez a esoda aztán idevonzza az ország különböző részéből a lakosokat, akiket a váradi polgárok bizonyos aggodalommal, de mégis megértéssel fogadnak. Hálás érzelmeket vált ugyan ki a város lakosainál, hogy a *B. H.* magyar polgári erényeiről oly hitelesen emlékezik meg, mégis a tudósítás helyreigazítás nélkül nem maradhat, még akkor sem, hogyha az el is oszlatja azt az illúziót, amelyet az említett cikk a maga hangulatoságával és friss ötletességével idegeneknél keltett. Tény az, hogy különösen az utóbbi időben az idegenek szeretettel keresik fel Nagyvárad városát. Ezt azonban aligha a magyar liszt vonzó ereje teszi, mert Nagyváradon nincs több liszt, mint amennyi a miniszteri rendelet értelmében a várost megilleti, itt sincs a mesebeli Eldorádó, ahol puha fehér kalácsból van a күszőb, sőt itt jött leg hamarabb divatba a liszt- és kenyérjegy s így a mai háborus idő egyike érdekes közigazgatási patensével itt ismerkedett meg legelőször a közönség. A város polgárai megnyugvást abban találnak, hogy azt a lisztmennyiséget, amely részükre elő van írva, akadálytalanul és zavar nélkül megkapják. Ez pedig a m. kir. belügyminiszter ur érdeme, aki a város polgáraitól kellő időben mindig gondoskodott s azon szervezetség eredménye, amelylyel a közigazgatás a lisztellátás feladatainak elvégzésére berendezkedett.

— **Telefonbeszélgetés a lövészárokban.** Egy sebesült szegedi honvéd írja a következő humoros esetet: A bukovinai fronton a 307. honvéd gyalogezrednél történt meg a következő eset: X. főhadnagy zászlóalj segédtszít éjnek idején felhívja telefonon a századokat.

— Halló első század! — Itt első.

— Ki van ott? N. N. telefonista.

— Mi ujság maguknál?

— Semmi különösebb, szórványos puska-tűz mindkét részről, egyébként a helyzet változatlan.

— Na jó, — szól a segédtszít — csak vigyázzanak. Köszönöm, vége.

— Halló második század! — Itt a második.

— Ki van ott? — N. N. telefonista és így tovább kérdezi a harmadik századot is. — Felhívja a negyediket.

— Halló negyedik század! — Itt negyedik.

— Ki van ott? Itt — ott. A főhadnagy dühösen — ne vicceljen, maga marha! a nevét kértem. Ugyanaz a válasz — Itt-ott.

— (Meg van maga örülve, — ordít a főhadnagy. — Jószág, barom! Felfogom váltatni, majd megtanítom én magát, hogy kivel vicceljen és most még egyszer kérdem, ki van ott?)

— Bocsánatot kérek főhadnagy ur, — szól a telefonista félénken — én nem vicceltem, a nevemet tetszett kérdezni és én megmondtam.

— Hát hogy hívják magát?

— Ott László telefonista.

— Maga örült spanyol, hát nem tudta ezt nekem mindjárt megmondani? ...

— **Ítélet a magyárcsanádi gyilkosok büntetésében.** Három napig tartó tárgyalás után hétfőn délelőtt hirdette ki ítéletét a szegedi törvényszék a magyárcsanádi gyilkosok büntetésében. Az ítélet szerint a bíróság *Lazucsin* Lázárt a Btkv. 270. szakaszába utkozó gyil-

kosság büntette miatt 15 évi fegyházra, — *Bekán* Trajánt ugyancsak gyilkosság büntette miatt 8 évi fegyházra, — *Jesly* (Milutinét) gyilkosság büntetése való felbujtásért életfogytiglani fegyházra, — *Rudas* Miklóst bűnpártolás vétsége miatt hat hónapi fegyházra ítélte. *Cservenkó* Istvánt a vád alól fölmentették. Dr. *Harsányi* Elemér királyi ügyész *Lazucsin*, *Jesityné* és *Rudas* büntetésének súlyosbítása érdekében és *Cservenkó* fölmentése miatt felebbezett. *Jesityné* és *Rudas* védőkkel együtt megfelebbezték az ítéletet; *Lazucsin*, *Bekán* és *Cservenkó* megnyugodtak az ítéletben. A bíróság elrendelte *Cservenkó* azonnali szabadlábra helyezését.

— **A vasárnapi hivatalos jelentésekből.** A harcok *Károly Ferenc József* királyi herceg trónörökös frontján szombaton is tovább tartottak. Az egész fronton, a román határtól a Pruthig, a terep nehézsége ellenére, élénk harci tevékenység uralkodott, amely részünkre kedvező fordulatot vett. Delatyntól délre nyugatra, abban az irányban, ahol *Kövess* vezérezredes akcióba lépett, heves orosz előretöréseket visszautasítottunk. Ez alatt csapataink és a német csapatok a felső Pruth és *Prutec* és az *Erdős-Kárpátok* északi nyulványain, délen *Jablonica* és *Tatarov* hegységektől, ahol az 1270 méter magas *Magura* hegység emelkedik, győzelmesen előrehaladnak, ámbar az ellenség elkeseredett ellenállást fejt ki. Bukovina délnyugati részében, az 1661 méter magas *Kapul-hegy* környékén és attól északra számos előretörést csapataink győzelmesen visszavertek. A Pruth és a Dnyeszter között, valamint a folyótól északra *Bothmer* gróf serege előtt csak csekély jelentőségű lövőárk-harcok voltak. *Hindenburg* tábornagy harc vonalát *Zalosse* mindkét oldalán a Szereth felső részén és völgyének nyugati nyulványain elkeseredett küzdelmek folynak, amelyek még mindig nem értek véget. *Brody* környékén és *Lucktól* nyugatra valamint északnyugatra nincs semmi különösebb esemény. A küzdelmek itt szünetelnek. A Stohodnál is kedvező eredménnyel végződtek *Tath* tábornok szövetséges katonákból összeállított hadserégesoortjának a harcai; az itt *Zarece* környékén (*Stobihva* és *Smolari* felett) a folyó nyugati partján átjutott orosz csapatokat újra visszavetették a másik oldalra és valamennyi támadást visszautasítottak. — A *Poziéres-Foureaux-erdő* szakaszon újra föléledt a harc, mint a német nagy vezérkar jelenti, különösen *Poziéres* körül még mindig tart. Új vereséget szenvedett az ellenség közvetlenül a *Somme* északi partján, a *Foureaux-erdő*ben lévő német állások ellen intézett támadásai közben. A *verduni* erődtérületen a franciák nagy erővel és roppant elkeseredéssel igyekeznek visszafoglalni azokat az állásokat, amelyek *Fleury-* és *Thiaumont-erőd* körül elvesztettek. Bősz támadásukkal tudvalevően néhány nappal ezelőtt sikerült a *Thiaumont-erőd*től délkeletre fekvő állásokba, valamint *Fleury* faluba ismét behatolniok, de ügyes ellentámadás ismét megfosztotta őket ettől a drága áron szerzett sikertől; a németek előbb elfoglalt állásaikat ismét teljesen birtokukban tartják. Most a franciák újlag nagy tömegeket vetnek *Thiaumont-erőd* ellen, amelyért elkeseredett harc folyik. A *Chapitre-erdő*ben a németek területet nyertek és foglyokat ejtettek.

— **Vállalatok és szövetkezetek nem szereshetnek be lisztet.** *Sándor* János belügyminiszter a lakosság lisztellátása ügyében hétfőn a következő távirati körrendeletet intézte a polgármesterhez: „Fölmerült konkrét esetből kifolyólag értesitem, hogy a földmivelésügyi és kereskedelmi miniszter urakkal történt megállapodásunk értelmében ipartestületek, vállalatok, intézetek, szövetkezetek és egyéb közintézetek részére külön vásárlási igazolvány a rendelet vonatkozó

KORZÓ MOZI

Igazgató: VAS SANDOR.

Telefon 11-85.

Kedden és szerdán.

Szenzációs magyar film!

Gömöri Vilma

a szegedi szintársulat művész-

nője a főszerepben.

ÉJFÉLI TALÁLKOZÁS.

Népszínmű 4 felvonásban.

A főszerepeket játszik:

Gömöri Vilma

Berki Lili

Várkonyi Mihály

Szentgyörgyi István

Mihó László

vendégfellépte az esti 9 órás előadáson.

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helgárok.

szakasza alapján ki nem adható. Ezek lisztellátásáról csupán az illető törvényhatóságok útján történhetik intézkedés. *Belügy miniszter.*"

— **Szegedi tiszték orosz fogságban.** *Budapestről* jelentik: Erős Miklós és Gottvald Herman gyógyszerészek, akik Oroszországból most tértek haza, a következő orosz fogságban levő szegedi tisztéktől hoztak üdvözlőt: Marcali, Popovits, Prepuk, Opteanu György és Gottlieb zászlósoktól a szibériai Taskend—Tamarkandból, továbbá Rappán és Pete zászlósoktól, Schmidt kadedtől, Bajza, Korpis és Balla hadnagyoktól, Stern Áron főhadnagytól és Pusica szanitéz-zászlóstól.

— **Nevelési segélyt ad az állam.** A hivatalos lap vasárnapi száma rendeletet közöl az állami alkalmazottak gyermekeinek nevelését előmozdító segítségről, amelynek három módja lehet, ugymint: ösztöndíj, ingyenes nevelőintézeti hely és gyakorlati ipari és kereskedelmi kiképzés. Az ösztöndíj évi ötszáz korona a középfoku és hétszáz korona a felsőfoku iskola látogatása esetében. A nevelési segélyt a miniszterelnökségnél levő bizottság adományozza. A bizottság a kibocsátott úrlapok megfelelő kiállítása alapján utalványozza ki a nevelési segélyt. Az úrlapok kitöltésére vonatkozó utasításokat is közli a hivatalos lap. A kitöltött úrlapokat a tényleges szolgálatban álló alkalmazottak minden év július 10-ikéig közvetlen hivatali főnöküknek, a nyugalomba helyezett alkalmazottak a nyugdíjazó hatóságnak adják át. A nevelési segítségek adományozása minden év augusztus havában történik. A nevelési segélyben csak jó magaviseletű és jó előmenetelű tanulók részesülhetnek.

— **A gedói népiünnepély.** A rókusai ifjuság jól sikerült népiünnepélyt rendezett vasárnap a Gedó-kertben. A nagy számban megjelent közönség kitünően mulatott a sok bohóságon és az ötletes kabaré-számokon. Este tánemulatság volt, amelyen vígan lejtettek a párok. A belépő díjak és felülfizetések révén szép összeg jutott a rokkant katonáknak.

— **A rokkant katonáknak.** *Heltai Jenőnek* hétfőn este fel kellett volna lépni a Korzó-moziban a 46-os rokkantak javára rendezett előadásán. Minthogy azonban Budán kellett játszania az ott működő temesvári társulat előadásán, mert ennek a színháznak szerződött tagja, 60 koronát adományozott a rokkant katonák javára. *Heltai* egyébként minden a rokkantak céljait szolgáló előadásán díjtalanul lép fel a Korzó-moziban.

— **Az Ivánka-pör tárgyalása.** *Pozsonyból* jelentik: Az Ivánka-per hétfői tárgyalásán *Bölg Gyula* gazdasági felügyelő szakértőt hallgatták ki. Előadta a marha takarmányozását és kifejtette, hogy a takarmányozáshoz sőt is szokás adni. A fokozott sózás azonban kedvezőtlenül befolyásolja a marha egészségét. Hogy milyen alakban adják a sőt a marhának, az nem fontos, a fő az, hogy mennyi jut be a szervezetbe. Tudomása van arról, hogy némely helyen a sőt a marha szájába szokták szórni. A vasuton való szállítás csökkenti a marha súlyát. A takarmány változtatást a marha nem szívesen tűri. Így a meleg takarmány után a hideget nem szí-

vesen eszi meg. Ezután az elnök kérdéseket intézett *Ivánkához* a szerződés egyes pontjaira vonatkozólag, amelyekre nézve *Krausz Géza* és *Rudnay* is tettek megjegyzéseket.

— **Egy vagon cukor.** A közlélmzési iuzemet értesítették Cservenkáról, hogy egy vagon cukor rendelkezésére áll a városnak. Mivel azonban a vasuti teherforgolmat beszüntették ezen a vonaton, *Balogh Károly* pénzügyi tanácsos kérvénnyel fordult a szabadkai üzletvezetőséghez, hogy kivételesen adjon szállítási engedélyt.

— **Indítvány az ipari cikkek árának maximálására.** *Budapestről* jelentik: *Huszár Károly* néppárti országgyűlési képviselő, hétfőn a következő indítványt jegyezte be a képviselőház indítványkönyvébe: Utasítsa a Ház a kormányt, hogy a legrovidebb idő alatt hatóságilag állapítsa meg az elsőrendű, életszükségleti ipari cikkeknek az árát. — *Huszár Károly* indítványát a képviselőház egyik legközelebbi ülésén szándékozik előterjeszteni. Az indítványban különösen azzal foglalkozik, hogy a kormány maximálja a cipő, csizma, ruha, fehérnemű és kalap árát.

— **Értesítés.** Szeged város fogyasztó közönségét arról értesíti a Szegedi Kereskedők Egyesülete, hogy a város polgármestere közölte az egyesület vezetőségével, hogy a közönség már a hatósági összeírásnál és a liszt-hivatalnál bejelentheti, hogy melyik kiskereskedőnél és szatócsnál kívánja a jövő évi liszt-szükségletét beszerezni. A kiskereskedők és szatócsok ugyanis — úgy mint eddig — a jövő évben is kapnak lisztet a hatóságtól a közönség ellátására.

— **Az álfőhadnagy a beszercei fogházból szökött meg.** Közöltük, hogy a rendőrség letartóztatott egy álfőhadnagyot, ki dr. *Szatmáry Árpád*, dr. *Zathureczky Almos* és dr. *Kiss Géza* nevéken felvettette magát különböző szegedi kórházakba és a tiszti szobákból pénztárcákat lopott el. A rendőrségen azt vallotta, hogy *Kiss Géza* a valódi neve és Romániából jött Magyarországra két hónap előtt. Hétfőre kiderült, hogy a rendőrséget is tévútra akarta vezetni. A Rendőri Közlöny legutóbbi számából megállapította ugyanis a rendőrség, hogy az álfőhadnagy *Baczoni Gáspár* lopás miatt jogerősen két és fél évi börtönre ítélt gazdasági gyakornokkal azonos, aki június 23-ikán megszökött a beszercei ügyészség fogházából. A hivatalos értesítés megérkezése után beszállítják a szegedi ügyészség fogházába.

— **Katonaszökevény a szegedi rendőrségen.** A szegedi rendőrség őrizetben tart egy fiatalembert, akinél különböző névre kiállított katonai igazolványok vannak és minden valószínűség szerint országosan körözött zsebtolvaj. A rendőrség értesítette a budapesti államrendőrséget, mert az elfogott szélhámos a rendőrségen azt vallotta, hogy *Havasi Gyulának* hívják és budapesti kertészegéd, aki a XVI. számú helyőrségi kórházból még januárban megszökött.

— **Öngyilkos szabómester.** Vasárnap délután öt óra tájban *Banda Nándor* 76 éves szabómester Teleki-utca 20. szám alatt levő lakásán fölakasztotta magát az ajtófélfára. A helyszínen dr. *Erlitz János* kerületi orvos és *Ferenczy Mátyás* kapitány jelentek meg. Miután az öngyilkosság kétséget kizáróan

megállapítást nyert, az ügyészség a holttestet a lakásban hagyta és az életunt aggastyánt boncolás mellőzésével temetik el.

— **Egy szenzációs magyar film, Gömöri** Vilmával a főszerepben kerül kedden bemutatásra a Korzó-moziban. *Éjjeli találkozás* a négyfelvonásos népszínmű címe, *Berky Lili*, *Várkonyi Mihály* és *Szentgyörgyi István* játszák a főbb szerepeket. Előadások 5, 7 és 9 órakor. A helyárák rendesek.

— **A gőzgépkézelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgáit** Szegeden augusztus 13-án délelőtt 9 órakor a szegedi felső ipariskolában tartják meg. A vizsgálati kérvényeket kellően felszerelve a kerületi ipar-felügyelőséghez (Földváry-utca 4. szám alá) kell küldeni.

Irógépszalag—szénpapír és az összes írógép kellékek állandóan raktáron tart és díjmentesen felszereli **Keller** Írógépvállalat Szeged, Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

— **Nyári tanfolyamok a nyelviskolában** német, francia, angol nyelvekből kezdők és haladók, tanulók és felnőttek külön-külön.

Francia hivatalos jelentés.

Páris, augusztus 7. Augusztus 6., délután 3 óra. A *Somme*től délre két kis részleges vállalkozás a franciáknak lehetővé teszi, hogy az *Estréestől* délnyugatra levő német lövészárkokban előhaladást érjenek el. Az *Aisnetől* északra egy német rajtaütés a *vaucerci* fensik ellen zárótűzünkben összeomlott.

A *Maas* jobbján a franciák a *thiaumonti* mütől északnyugatra részleges harcokban észrevehetően kiszélesítették az elfoglalt területet és az ellentámadást visszaverték. *Fleury* vidékén és *Chapitre*, *Chenois* szakaszaiban a tüzérharc gyalogsági tevékenység nélkül folyt tovább. (M. T. I.)

Irország alkirálya.

Rotterdam, augusztus 7. Hivatalosan jelentik, hogy *Wimborne* lordot ismét kinevezték Irország alkirályává.

Részletek Casement kivégzéséről

Berlin, augusztus 7. A *Vossische Zeitung*-nak jelentik *Amsterdamból*: A ma érkezett angol lapok hosszabb leírásokat közölnek *Sir Roger Casement* kivégzésének részleteiről. Casementet a pentonvillei börtön udvarán szerda reggel 9 órakor végezték ki. A büntetés végrehajtása teljesen a szokott és előirt formák között történt. A börtön harangjainak kongása jelezte az ítélet végrehajtását. Casementet egy *Mc. Coral* nevű katolikus pap készítette elő végső útjára, s még az ítélet végrehajtását megelőző napon meggyóntatta a halálra ítéltet és feladta neki a halotti szentségeket. A pap az utolsó pillanatig Casement mellett maradt. Elbeszélése szerint Casement bátran és erősen járult a bitó elé, nyugodt szavakkal ajánlotta lelkét istennek, s azután meghalt hazájáért.

Alkalmi könyvvásár Várnay L. könyvkereskedésében, Szegeden.

==== Az irodalom legnagyobb kincsei rendkívül leszállított áron szerezhetők be. ====

A tetemvizsgálatnál Casement hozzátartozói részéről Gavan Daffy jelent meg, aki utóbb tapintatlannak nyilvánította, hogy a holttestet nem adták ki a rokonoknak elföldelés végett. Casementet hatóságilag temették el.

Felelős szerkesztő: Pásztor József.
Kiadótulajdonos: Várnay L.

A Royal kávéházban
minden este

Balla Kálmán

hirneves szólista. Szeged legkedveltebb zenekara játszik.

Üres hordók

(olajos, petróleumos)

eladók

Várnay L. Szeged,

Kárász-utca 9.

„Kereskedelmi
gyakorlattal bíró

irodistanő

felvétetik a Back-
malomban.“

Interurbán-Telefon 1308.

Adás-vételi ügynökség!

Van szerencsém b. tudomására adni egy a helybeli, mint a vidéki nagyrabecsült érdekelt feleknek, sziveskedjék teljes bizalommal hozzám fordulni bármiféle üzletek lebonyolítása végett, melyet pontosan és leggyorsabban lebonyolítok úgy az eladónak, mint a vevőnek és pedig a következőket: Házakat, telket, üzleteket, vendéglőt, szállodát, kávéházat, kisebb-nagyobb birtokot, ugyszintén házasság-közvetítést vallás különbség nélkül, a legnagyobb titoktartás mellett. Vidékieknek válaszbélyeg beküldésével azonnal válaszolok.

Tisztelettel

Kövesi Béla,

Margit-u. 28., I. 10

A megtakarított óra értékéből

juttassanak valamit
a rokkant hősöknek

Szenzációs ujdonság!

Gróf Dohna:

A Mőwe kalandjai.

Ára 2 korona.

Mücke Hellmuth:

AYESHA.

Ára 2 K 40 fill.

Mücke Hellmuth:

EMDEN.

2 K 40 fill.

Lakatos László:

Konstantinovic Konstantin

Ára 80 fillér.

Andrejev Leonid:

Rögeszmék

Ára 40 fillér.

Krúdy Gyula:

PETIT

Ára 60 fillér.

Kapható:

Várnay L. könyvkereskedésében.

Gyomor bajosok dicsérik a Leinzinger-féle gyomorcsépp jó hatását, Üvegje 1 koronáért kapható Leinzinger Gyula, gyógyszer-tárában Szeged.

Izzad valamely test-része? Ugy használja a dr. Leinzinger-féle kipróbált szert. Üvegje 70 fillérért kapható Leinzinger gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajhullás, hajkorpa gyorsan elmúlik a Leinzinger-féle „China hajszesz“ által. Ára K 1.50 Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Hajószülés ellen csakis az ártalmatlan Leinzinger-féle „Hajrestorer“ használja. Ára 1 K 50 fill. Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Legjobb hajfestő az országosan elismert Leinzinger-féle. Ára 3 korona. Kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Fájós fogára vegyen mielőbb a híres Leinzinger-féle fogcséppből. Üvegje 70 fillérért kapható Leinzinger Gyula gyógyszer-tárában Szeged, Széchenyi-tér. 250

Délmagyarország

előfizetési ára Szegeden:

egy évre . . . 24.— kor.
félévre . . . 12.— „
negyedévre . . . 6.— „
egy hónapra . . . 2.— „

Vidéken:

egy évre . . . 28.— kor.
félévre . . . 14.— „
negyedévre . . . 7.— „

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.

Radalmi ujdonságok!

Wiczmándy Jenő:

Vörös ördög szabadságon
Ára 3 korona.

Dr. Radó Sámuel:

Jolm Bull és társai
Ára 3 korona.

Dr. Kunos Ignác:

Török nyelvkönyv
Ára 3 K 60 fill.

Böszörményi Zoltán:

A halál elébe
Ára 3 korona.

Pogány József:

A földre szállt pokol
(Az Isonzo epasza.) Ára 3 K 50 fill.

Szederkényi Anna:

Amig egy asszony eljut odáig
Regény Ára 1 K 90 fill.

Herczeg Géza

könyve az olasz harctérről
Ára 3 korona.

Barabás Béla:

Magyar hadifoglók élete orosz és olasz földön
Ára 3 korona.

Salgó Ernő:

Írók és szindarabok
Ára 3 K 50 fill.

ifj. Pintér Imre:

Csata tüzben
Ára 2 korona.

Babits Mihály:

Recitativ (versek)
Ára 4 korona.

Berta Lajos:

Szerelem (szinmű)
Ára 1 K 40 fill.

Kosztolányi Dezső:

Bü bájosok
Novellák Ára 3 K 50 fill.

Molnár Jenő:

Muesa a fronton
Ára 2 K 50 fillér.

Kaphatók: **Várnay L.**
könyvkereskedésében SZEGED, Kárász-utca 9.